

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ अथ भीतो महारौद्रमस्तं दृष्ट्वा नृपोत्तमः । हंसो राजा महाराज निश्चेष्ट इव संवभौ ।

उत्सृत्य स रथात्तस्माद्यमुनामभ्यधावत । यत्र कृष्णो हृषीकेशः कालीयाहिं ममर्द ह ।

महाहृदं महारौद्रं यावत्पातालसंस्थितं । तावद्दोर्धं महानीलं कालाञ्जननिभं हि यत् ।

तस्मिन् हृदे महाघोरे पपाताय स हंसकः । हंसे पतति तस्मिन् महान् रावो बभूव ह ।

गिरीणां पात्यमानानां समुद्र इव वज्रिणा । रथादुत्सृत्य कृष्णोऽपि तस्योपरि पपात ह ।

देवदेवो जगन्नाथो जगदिस्मापयन्निव । प्राहरत्तं महाबाहुः पदाभ्यामय केशवः ।

पादक्षेपं नृपस्तस्मात्तस्मात् हंसो नृपोत्तम । ममार च नृपश्रेष्ठ केचिदेवं वदन्ति हि ।

अन्ये पातालमायातो भक्षितः पन्नगैरिति । अयापि नैव राजेन्द्र दृष्ट इत्यनुशुश्रुम ।

यथापूर्वं जगन्नाथो रथं समुपजग्मिवान् । हते तस्मिन् महाराज धर्मपुत्रो युधिष्ठिरः ।

अकरोद्राजसूयञ्च तव पूर्वपितामहः । यदि जीवेदसौ हंसः को नमस्यति तं क्रतुं ।

स च सर्वास्त्रविन्नित्यं रुद्रालम्बवरः प्रभो । क्षणादेव महाराज वार्त्तेयं गामगाहत ।

हतो हंसो हृदे दैत्यः कृष्णेन रिपुर्मर्दिना । जगुर्गन्धर्व्वपतयो देवलोके दिवानिगमं ।

इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे भविष्यपर्वणि हंसवधे ऊनविंशत्यधिकत्रिंशतोऽध्यायः ॥ ३१६ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ श्रुत्वा निहतमत्युग्रं भ्रातरं वीर्यशालिनं । बलदेवं परित्यज्य युध्यमानं महारणे ।

डिम्भको वीर्यसम्पन्नो यमुनामनुजग्मिवान् । तमन्वधावदेगेन बलभद्रो हलायुधः ।

हंसोऽपि यत्र पतितस्तत्रासौ निपपात ह । यमुनायां महाराज विलोड्य जलसञ्चयं ।

अथ क्रुद्धोऽयं डिम्भको भ्रामयित्वा जलं बद्ध । उन्मज्ज्यान्मज्ज्य सहसा निमज्ज्य च पुनः पुनः ।

न ददर्श तदा राजन् भ्रातरं वीर्यशालिनं । उन्मज्ज्याय महाबाहुर्वासुदेवं विलोक्य च ।

उवाच वचनं राजन् डिम्भको वीर्यवत्तमः । अरे गोपालदायाद कासौ हंस इति स्थितः ।

वासुदेवोऽपि धर्मात्मा यमुनां पृच्छ राजक । इत्यब्रवीत् प्रसन्नात्मा वासुदेवः प्रतापवान् ।

तच्छ्रुत्वा यमुनां भूयः प्रविश्य डिम्भकः किल । बद्धप्रकारमुदीच्य सर्वतो भ्रातृवत्सलः ।

विललाप ततो राजा डिम्भको भ्रान्तमानसः । क नु गच्छसि राजेन्द्र विहायैकमबान्धवं ।

कुतो भ्रातरितो गच्छेः परित्यज्यैव मामिह । विलप्यैवं नृपश्रेष्ठ डिम्भको भ्रातृवत्सलः ।

आत्मत्यागे मनः कुर्वन् यमुनायां महाहृदे । निमज्ज्यान्मज्ज्य सहसा मरणे कृतनिश्चयः ।

हस्तेन जिह्वामाकृष्य भूयो भूयो विलप्य च । ततः समूलमाकृष्य जिह्वां स ह सकृत् स्वयं ।

ममार स जले राजन् डिम्भको नरकाय वै । तस्मिन्नराधमे हंसे डिम्भको च तथा हते ।

आगमत् पुण्डरीकाक्षो भूतान् विस्मापयन्निव । ततः प्रीतः प्रसन्नात्मा वासुदेवः प्रतापवान् ।

गोवर्द्धनेऽयं विश्रम्य बलभद्रसहायवान् । किञ्चित् कालं महाराज पूर्वभुक्तमुवास ह ।

इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे भविष्यपर्वणि डिम्भकमरणे विंशत्यधिकत्रिंशतोऽध्यायः ॥ ३२० ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ यशोदा नन्दगोपश्च कृष्णदर्शनलालसौ । गोवर्द्धनगतं श्रुत्वा वासुदेवश्च सायजं ।